

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Assertiones Philosophicæ Fusius Deductæ Philosophiæ
Peripateticæ communioris Epitomen exhibentes**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1681

cxxxiv [i.e. ii]. Nullam physicè prædeterminat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71607)

tialis, est quæstio de nomine, saltem id nullam infert imperfectionem, cum Deus liberrimè attemperet concursum suum in actu secundo, ut cum eo simul possit in eundem effectum influere creatura. Porro id observandum, cum causis materiali & formali, finali & ideali influere Deum solummodo in genere causæ efficientis, cum non sit id, quod media unione cum alio constituit compositum, quod representatum movet ad sui amorem (nempe dum finis creatus finalizat) quod inspectum dirigit, sed quod cum agente educit unionem vel formam, cum voluntate amorem finis, cum intellectu cognitionem illam dirigentem &c.

II. Etsi præterea Deus per præviam concursus sui oblationem, perque specialia & indebita sæpiùs auxilia actualia & habitualia præviè collata causas secundas ad operandum excitet, habiliter & compleat, nunquam tamen eas ad operandum prædeterminat (quàm vocè, ait Oviedo, hinc inde in libros D Thomæ irrepsisse nimiam incuriam vel potius curam, & illi manente eodem sensu D Do-

Etoris posse substitui: *prædestinatio: decernit dare auxilia efficacia*) immitendo iis qualitatem aliquam citra earum libertatem eam procurandi, aut admittendi, aut habitam rejiciendi, quæ physicè causis secundis inhaereat, sitquæ naturâ prior actione creaturæ, utpote peculiare ejus principium, ita essentialiter & intrinsecè connexa cum una contradictionis aut contrarietatis parte, ut impossibilis sit cum altera. Præterquam enim, quòd talis qualitas nequæ requiratur ad complendam in actu primo proximo vim causativam causæ, utpote quæ completur sufficienter per decretum Dei indifferens, imò causam liberam complere nequeat, utpote quæ in actu primo proximo completur, tam quòd ad odium, quàm amorem & utriusquæ omissionem: nequæ ad tollendam indifferentiam causæ secundæ, utpote quæ, si necessaria est, habitis omnibus ad agendum requisitis, etiam absquæ hac qualitate, non est indifferens amplius; si libera est, habitis omnibus ad agendum requisitis, se ipsam liberrimè ad alterutram contrarietatis vel contradictionis partem deter-

determinat: nequē ad hoc, ut creatura
in operari dependeat à Deo, utpote ad
quod sufficit, quòd Deus concursu simul-
taneo cum ea concurrat, adeoque ad ni-
hil serviat; insuper videtur destruere li-
bertatem, de cuius essentia est, habitis non
tantum omnibus, sed & in sensu com-
posito manentibus omnibus ad agendum
requisitis (aliàs enim potentia necessaria
etiam erit libera, cum & hæc in sensu
diviso, sublato nimirum aliquo, per quod
determinatur, possit non agere) potest a-
gere, & non agere. Ille enim sensus com-
positus repugnat libertati, qui reverà an-
tecedit omne liberum exercitium, adeo-
que infert necessitatem antecedentem, i-
mò qui est causa necessaria operationis
necessariò secuturæ, sed talis est sensus se-
mel habitæ prædeterminationis. Nequē sal-
vas libertatem dicendo; stare cum præ-
determinatione indifferentiam iudicii repræ-
sentantis objectum sub ratione boni & ma-
li; quid enim me hoc juvat? si aliunde
ad unam partem sum prædeterminatus. Ne-
quē salvas libertatem dicendo: stare cum
prædeterminatione potentiam remotam a-
gendi

gendi contrarium; hæc enim etiam fit cum visione beatifica, quâ tamen habitâ, beati non amant liberè. Deniquè ex prædeterminatione infertur, Deum esse causam peccati; ille enim est causa peccati v. g. Judæ, qui Judam constitutum in deliberatione, num vellet, nec ne prodere Christum, & non potentem se ex se determinare ad alterutram partem, determinat potius ad proditionem, quàm non proditionem, cum potuisset illum implendo æquè munus causæ primæ determinare ad non proditionem. Procedit itaque actus, qui est ipsa formalis determinatio & actuatio sui principii, à principio ut indifferente in actu primo proximo (quod essentialiter requiritur ad principium liberum) non tamen manente indifferente, sed determinante se ipsum in actu secundo (per quod tamen non intelligitur determinatio procedere ab eo toto, quod dicitur actus secundus, aliàs procederet à se ipsa, utpote quæ est constitutum actus secundi, sed ab eo, quod actus secundus dicit in re-cto) quæ determinatio non est prævia, nequè fit ab alio sine illo, & hanc determinatio-

nationem formalem principium indifferens in actu primo continet, non quidem formaliter, sed virtualiter, quia efficit illam, adeoque præterquam, quòd contineat v. g. amorem & odium, continet etiam virtualiter determinationem ad alterutrum. Habet insuper principium indifferens cum hac determinatione formali seu actione sua æquè perfectam actualitatem, imò perfectiorem, cum actualitas ab entitate rei non distinguatur, adeoque sit tanta, quanta est rei entitas, neque potentialitatem logicam majorem habet, cum æquè existat, habet tamen potentialitatem physicam majorem ad efficiendam actionem, quod est perfectionis; datur enim illa etiam in Deo quò ad actiones ad extra. Dicitur autem Deus causa prima, non quia prædeterminat secundas, sed quia prior dignitate est & efficiendi consequentiâ, in quantum bene sequitur; creatura operatur, ergo etiam Deus, non contra; item quia Deus à nullo in operando dependet, etsi liberè volendo applicare omnipotentiam suam creaturæ, eandem omnipotentiam

illi subordinet per decretum indifferens, quod dein à creatura in actu secundo determinatur, non quòd illud ex indifferente fiat determinatum, sed quòd vi hujus ejusdem decreti Deus à creatura determinatus, concurrat ad hunc potiùs, quàm illum actum. Dicitur creatura à Deo moveri, agere ut mota &c. non quia prædeterminata agit, sed quia à Deo suum esse & ad operandum inclinationem accipit (sicut ideo gravia & levia dicuntur ab Arist. moveri à generante) item, quia non movet se, nisi dependenter à Deo, à quo omnis ejus operatio dependet, non quidem ut est operatio causæ secundæ (in quantum enim hæc operatio cognoscitur in adæquatè in ordine ad unum principium, nempe creatum, non cognoscitur in ordine ad alterum, nempe Deum, etsi à parte rei respiciat utrumquè) sed quæ est operatio & determinatio causæ secundæ; propter quod etiam creatura non est primum agens liberum, quale dicitur illud, quod seipsum independenter ab omni alio determinat. Deniquè quia à Deo ad operandum excitatur per gratias, easquè sæpè efficaces, id est, tales, quas videt, si hæc & nunc offerat, secuturum infallibiliter, libe-

liberè tamen, effectum, quas offerendo absque prædeterminatione facere potest, ut homo infallibiliter, liberè tamen, eliciat actum, quem Deus ipse voluerit.

III. Concursus Dei in actu primò, quo redditur omnipotentia in actu primo proximo. expedita ad cooperandum creaturis, quò ad causas necessarias, est voluntas Dei absoluta, efficax, determinata, quâ dicit: *Volo hîc & nunc cum hac causa necessaria concurrere ad tales effectus, ad quos ipsa ex natura sua est determinata.* Quod decretum, quia applicatur illis, illud, & non aliud exigentibus, sive quia Deus movetur ad illud applicandum ab ipsis causis necessariis, dicitur, etiam ab illis determinari ad speciem. Quò ad causas verò liberas, est volitio Dei absoluta efficax, sed indeterminata & indifferens, quâ dicit: *volo hîc & nunc concurrere cum voluntate creata ad hunc actum amoris, vel ad hunc actum odii vel ad hanc utriusque omissionem;* tale enim decretum maximè proportionatum est libertati causæ secundæ, utpote relinquens illam in actu primo proximo omninò indifferentem. Est efficax, quia habet suum intentum; hoc enim tunc habet, quando vi illius ponitur vel